

พระราชดำรัส

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พระราชทานแก่คณะผู้ปฏิบัติงานโครงการตามพระราชดำริ

ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

เนื่องในการชุมนุมครั้งนี้ขอกล่าวความคิดเห็นบางประการที่เกี่ยวกับโครงการที่ได้ทำมา ซึ่งดำเนินการไปด้วยดี ประการแรกเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ในการทำงานทุกวันนี้ ย่อมแตกต่างกับเมื่อ ๓๐ กว่าปีที่ผ่านมามากมาย เริ่มต้นเห็นว่ามีนักเรียนและประชาชนในถิ่นทุรกันดาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในถิ่นที่มีโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนอยู่ มีปัญหาในเรื่องโภชนาการ การขาดสารอาหาร แต่ปัจจุบันนี้เท่าที่ไปเห็นมีความเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย ผู้ที่มีปัญหาทางด้านโภชนาการ ก็เหลือจำนวนอยู่ไม่เท่าไร ทั้งนี้ไม่ได้แปลว่าเราจะนิ่งนอนใจไม่ปฏิบัติการอย่างที่เคยทำ เพราะว่าเราได้ขยายโครงการออกไปในที่ที่ทุรกันดารยิ่งขึ้นกว่าเดิม นอกจากนั้นยังได้ปฏิบัติงานในประเทศต่าง ๆ อีกหลายประเทศ ซึ่งเขามาดูเราเป็นตัวอย่าง เราจึงต้องทำให้ดี ให้เป็นที่ที่เขาจะศึกษาได้ว่า เราทำเรื่องสุขภาพอนามัยและเชื่อมโยงกับเรื่องการทำงานอาชีพ เช่นการเกษตร เรื่องการศึกษาอย่างนี้ เป็นต้น นอกจากเรื่องโภชนาการแล้วยังมีปัญหาในเรื่องสุขภาพอนามัยอื่น ๆ เช่น เรื่องโรคที่เกิดจากฟัน โรคที่เกิดจากหนองพยาธิที่อยู่ในร่างกาย โรคมะเร็งเรื้อรัง ความป่วยไข้ต่างๆ ที่จริงเป็นหน้าที่ของทางสาธารณสุข แต่เราที่อยู่ในโรงเรียนมีวิชาความรู้ หลายแห่งที่หน่วยงานทางสาธารณสุขเข้าไปได้โดยยาก โรงเรียนก็ได้เป็นศูนย์กลาง เช่นเป็นสุขศาลา ดูแลนักเรียน ครอบครัวของนักเรียน และประชาชน โดยทั่ว ๆ ไป นอกจากโรคภัยไข้เจ็บแล้ว อาจมีโรคอื่น ๆ เช่น โรคที่เกิดจากสารพิษ เนื่องจากการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม นี่ก็ต้องให้คำแนะนำเพื่อที่จะได้ปฏิบัติที่ดีต่อไป

ประการที่ ๒ คือเรื่องการศึกษา ปรากฏว่าเดิมตั้งแต่ ๓๐ กว่าปีนั้น ได้ตั้งเป้าหมายที่ดีคือให้ประชาชนทุกคนมีความรู้อ่านออกเขียนได้ ต่อมาก็เรียนจบภาคบังคับ ต่อมาก็หวังว่าทุกคนควรมีโอกาสได้เรียนในระดับสูงขึ้นไป ตามสติปัญญาของตัวเอง หลายคนก็จบปริญญาตรี ปริญญาโท ต่อไปเห็นหลายคนมีแผนจะศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก แล้วออกมาประกอบอาชีพต่าง ๆ ในเวลานั้นนอกจากได้เรียนทุกคนแล้ว เราต้องเน้นเรื่องคุณภาพการศึกษา อย่างที่เห็นว่าพยายามเน้นทั้งด้านภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ วิชาทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา หรืออื่น ๆ นอกจากนักเรียนแล้วผู้ที่ให้การศึกษาคือครูนั้น ก็ต้องปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ อย่าถือว่าเราเป็นครูแล้วมีความรู้ความสามารถดีกว่าคนอื่น บางเรื่องก็ควรจะไปศึกษาไปด้วยกัน อย่างปัจจุบันนี้หลาย ๆ แห่งมีสื่อการสอน เช่น มีหนังสือก็ควรที่จะอ่านศึกษาหาความรู้ หรือมีคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ การเรียนทางไกลอย่างนี้เป็นต้น ถ้าเรารู้จักค้นหา

ความรู้ในนั้น ไม่ว่าจะสาขาวิชาใด ก็สามารถศึกษาเล่าเรียนได้ แล้วก็ต้องฝึกฝนตนเองให้ได้ให้ดีไปพร้อม ๆ กันทุก วัน หลาย ๆ เรื่อง หลาย ๆ วิชา นั้นต้องเชื่อมโยงกันให้ได้ อย่งที่ไปเห็นวันหนึ่งคุณครูสาธิตการสอนเรื่องไฟฟ้า ดูแล้วเห็นว่าสอนได้ดี น่าจะเชื่อมโยงได้กับการฝึกอบรมเรื่องปัญหาจากไฟฟ้าที่เราได้รับการอบรมในการอบรม ครุตามที่ท่านผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนได้กล่าวเมื่อสักครู่นี้ แล้วอาจจะเชื่อมโยงต่อการฝึกวิชาชีพ ต่าง ๆ เช่นวิชาชีพทางไฟฟ้า ด้านการเรียนในห้องเรียน หรือการปฏิบัติที่เราปฏิบัติ เช่น เรียนวิชาทางชีววิทยา หรือแม้แต่คณิตศาสตร์ ก็อาจจะเชื่อมโยงกับแปลงเกษตร นอกจากทำแปลงเฉย ๆ เราได้ทำเรื่องสหกรณ์ คิดเลอะอะไรต่าง ๆ เป็นวิชาความรู้ ทุกอย่างที่จะเชื่อมโยงกันได้

ส่วนในด้านวิชาชีพ ตอนแรกที่คิดในเรื่องการตั้งวิชาชีพนั้น เห็นว่าในโรงเรียนหรือในชุมชนที่มี โรงเรียน ตชด. นั้น มีบุคคลที่ไม่สามารถจะประกอบอาชีพปกติ หรือเล่าเรียนได้ปกติเพราะ เป็นบุคคลต่างตัว บ้าง บุคคลไร้สัญชาติบ้าง ซึ่งขณะนี้ก็ยังมียู่ บุคคลเหล่านั้นถ้าเรียนวิชาสูงขึ้นไปได้ ก็ควรจะมีความรู้ ทางด้านวิชาชีพเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพที่สุจริตได้ ต่อมาสถานการณ์เหล่านี้ก็ดีขึ้น โอกาสในการศึกษา ความเท่าเทียมกันมีดีขึ้น แต่ว่าการฝึกอาชีพนั้นก็ควรที่จะปฏิบัติต่อไป เพราะว่ายังมีประโยชน์สำหรับเด็กที่ยัง เล็ก ๆ อยู่ การที่ได้ทำการที่สมัยก่อนเขาเรียกว่าหัดศึกษานั้น เป็นการฝึกอบรมความรู้ หรือว่าเรื่องวัฒนธรรม หรือการรักการทำงาน เป็นการฝึกมือ ให้สามารถใช้ได้ดีเหมือนกับเราวิ่งเพื่อออกกำลังกาย การใช้มือเป็นการ เชื่อมโยงระหว่างมือและสมอง ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องสำคัญที่สุด สำหรับเด็กโตก็จะได้ฝึกอบรมให้ทำอะไรได้และ เป็นรายได้เพิ่มเติม การที่เรียนตรงนี้จะเสริมให้ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เราจะเห็น ได้ว่าเดี๋ยวนี้จะมีกลุ่มชาวบ้านที่อาศัยโรงเรียนหรืออยู่ห่างไม่อาศัยโรงเรียนในการผลิตของ เราสามารถหาตลาด ให้ผลิตภัณฑ์เหล่านี้ เป็นการเพิ่มพูนรายได้ แต่เท่าที่ไปดูในช่วงที่ผ่านมา ก็มีปัญหายู้อย่าง เช่นกลุ่มของ ชาวบ้านนั้น บางทีเมื่อตั้งกลุ่มตัวเองแล้ว ไม่มีสถานที่ที่จะทำงานเมื่อฝ่ายที่ไปตรวจตราแล้ว สินค้าก็ไม่มี คุณภาพตามสมควร ถ้าได้ทำในโรงเรียนครูซึ่งมีความรู้ก็อาจจะเป็นผู้แนะนำได้ว่าควรจะทำอย่างไร เช่นเรื่อง ความสะอาด ให้ตรงตามมาตรฐาน ส่งเสริมเรื่องการตลาดที่ถูกต้อง นอกจากนั้นวิชาต่าง ๆ ที่เราเรียน เช่น การบัญชีหรือการสหกรณ์ ก็จะเป็นนิสัยปัจจัยต่อไปให้นักเรียนเมื่อโตขึ้นได้ทำอาชีพที่ถูกต้อง เป็นการรวมกลุ่ม ทำที่โปร่งใส ในระหว่างนี้ก็เผยแพร่ความรู้ไปสู่ชุมชนและชาวบ้านได้เช่นกัน

ส่วนเรื่องประการสำคัญมากที่ได้อบรมมา คือการอนุรักษ์ธรรมชาติ เราจะเห็นกับตาได้ทุกวัน อย่งที่ เกิดเรื่องหนักเมื่อหลายเดือนมาแล้วมีหมอกควันเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นสาเหตุเกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ นั้น พบว่าเป็นเรื่องเผาป่า การเผาป่าทำลายพืชธรรมชาติแล้ว ทำให้เกิดน้ำท่วม เกิดดินถล่ม เป็นของที่เห็น ๆ กัน อยู่ แต่การที่จะพูดไปว่าใครเขาเป็นเรื่องลำบาก เกี่ยวกับการทำมาหากิน หรือผลประโยชน์ต่าง ๆ ถ้าครูทราบ กระทบอุทยานฯ ที่เชิญมา ให้ร่วมมือกันช่วย ๆ กัน นักเรียนด้วยกันช่วยกัน เราก็จะรักษาสมบัติของชาติได้ พูดถึง เรื่องวัฒนธรรมนั้น ในกลุ่มนักเรียนเรานี้ ถือว่าเป็นผู้ที่สืบทอดชีวิตมาจากหลากหลายวัฒนธรรม การที่ได้รักษา

วัฒนธรรมของชุมชนไว้นั้นเป็นการแสดงเอกลักษณ์หรืออัตลักษณ์ของตนเอง ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจที่จะเจริญรุ่งเรืองขึ้นมาต่อไปได้

นอกจากผู้ที่มาร่วมงานที่มาช่วยงาน คุณครู และผู้บังคับบัญชาทั้งหลายที่มาช่วยกันนั้น บุคคลสำคัญที่จะต้องช่วยเหลือทำให้โครงการสำเร็จไปได้นั้น ได้แก่ ศิษย์ปัจจุบัน และนักเรียนเก่า ที่เรารู้แล้วว่าควรจะทำอย่างไร อยากจะให้วิชาที่เรียนหรือสิ่งที่ได้ฝึกอบรมนั้นเอามาปฏิบัติจริง แล้วเผยแพร่ไปสู่ครอบครัวผู้ปกครองหรือบุคคลที่ได้พบเห็นรู้จัก ถ้ามีโอกาสก็สละเวลา มาช่วยดูแลโรงเรียนเก่า เพื่อให้รุ่นน้องมีโอกาสสืบต่อมาจะได้ค่อย ๆ พัฒนาตัวให้เจริญกันขึ้นและมีความสุขกันถ้วนหน้า

ในโอกาสนี้ขอขอบคุณทุก ๆ ท่านที่ได้มาร่วมกันเช่นเคย ขอคุณความดี ขออาราธนาคุณพระรัตนตรัย สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย และพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ช่วยคุ้มครองให้ทุกท่านประสบด้วยจตุรพิธพรชัย คืออายุ วรรณะ สุขะ พละ ได้แก่ทั้งอายุยืน สุขภาพดี สามารถมีความคิดอ่านที่ดี เพื่อให้ตนเอง ชุมชนและบ้านเมืองได้พัฒนาก้าวหน้าอย่างมีความสุขตลอดไป